

Степанюк С.І., Ткачук В.П., Грабовський Ю.А., Городинська І.В.
Івано-Франківський коледж фізичного виховання, Херсонський державний університет,
Національного університету фізичного виховання і спорту України

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ЗНАТЬ З ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ

Анотація. Актуальність дослідження обумовлена тим, що заняття з фізичного виховання у вищих навчальних закладах мають велике значення щодо прилучення студентської молоді до цінностей фізичної культури. Їх головною метою є виховання здорових, фізично підготовлених студентів, отримання спеціальних знань з фізичної культури і спорту, розвиток необхідних рухових умінь і навичок.

Саме тому ми поставили собі за мету окреслити педагогічні умови формування знань з фізичної культури студентської молоді.

У ході дослідження нами були використані наступні методи дослідження: аналіз та узагальнення науково-методичної та психолого-педагогічної літератури.

Результати роботи показали, що об'єктом освіти студента є процес навчання, впливати на який викладач може тільки опосередковано, створюючи чи змінюючи педагогічні умови, в яких одні процеси стимулюються, інші – гальмуються. Окрім того, реакція студента на навчальний вплив залежить і від його освіченості. Необхідно враховувати і те, що в процесі навчання часто залишається невідомим вплив інших факторів, серед яких можуть бути як позитивні, так і негативні. Таким чином, ефективність реалізації мети освіти і прогностичних завдань, кожної зі складових системи навчального процесу залежить від умов, що об'єктивно впливають на процес формування особистості.

Висновок. Впровадження педагогічних умов формування знань з фізичної культури студентів сприятиме ефективному засвоєнню культурно-виховних цінностей і принципів фізичної культури, зростанню позитивного та дієвого ставлення до занять фізичними вправами, дотримання норм та принципів здорового способу життя.

Ключові слова: знання, фізична культура, обізнаність, студенти, процес фізичного виховання, педагогічні умови.

Аннотация. Светлана Степанюк, Вера Ткачук, Юрий Грабовский, Инна Городинская. Педагогические условия формирования знаний по физической культуре студенческой молодежи.

Актуальность исследования обусловлена тем, что занятия по физическому воспитанию в высших учебных заведениях имеют большое значение для приобщения студенческой молодежи к ценностям физической культуры. Их главной целью являются воспитание здоровых, физически подготовленных студентов, получение специальных знаний по физической культуре и спорту, развитие необходимых двигательных умений и навыков.

Именно поэтому мы поставили себе цель определить педагогические условия формирования знаний по физической культуре студенческой молодежи.

В ходе исследования нами были использованы следующие методы исследования: анализ и обобщение научно-методической и психолого-педагогической литературы.

Результаты работы показали, что объектом образования студента является процесс обучения, влияют на который преподаватель может только косвенно, создавая или изменяя педагогические условия, в которых одни процессы стимулируются, другие – тормозятся. Кроме того, реакция студента на учебный воздействие зависит и от его образованности. Необходимо учитывать и то, что в процессе обучения часто остается неизвестным влияние других факторов, среди которых могут быть как позитивные, так и негативные. Таким образом, эффективность реализации цели образования и прогностических задач, каждой из составляющих системы учебного процесса зависит от условий, объективно влияющих на процесс формирования личности.

Вывод. Внедрение педагогических условий формирования знаний по физической культуре студентов будет способствовать эффективному усвоению культурно-воспитательных ценностей и принципов физической культуры, росту позитивного и деятельного отношения к занятиям физическими упражнениями, соблюдению норм и принципов здорового образа жизни.

Ключевые слова: знание, физическая культура, осведомленность, студенты, процесс физического воспитания, педагогические условия.

Annotation. Svetlana Stepanjuk*, Vira Tkachuk, Yuriy Hrabovskyj*, Inna Gorodinsky*. Pedagogical conditions of formation of knowledge on physical culture of student's youth.

The relevance of the study due to the fact that classes in physical education in institutions of higher education are of great importance to familiarizing students to the values of physical culture. Their main goal is raising a healthy, physically fit students receiving special knowledge in physical culture and sport, the development of necessary motor skills.

That is why we have set a goal to determine pedagogical conditions of formation of knowledge on physical culture of student's youth.

In the course of the study we used the following research methods: analysis and generalization of scientific-methodical and psychological-pedagogical literature.

The results showed that the object of education is the student learning process, influence which the teacher can only indirectly, by creating or changing pedagogical environment in which some processes are stimulated, others – inhibited. Furthermore, the reaction

of the student on the educational impact depends on his education. You must take into account the fact that the learning process is often unknown, the influence of other factors, among which can be both positive and negative. Thus, the efficiency of realization of educational objectives and predictive tasks, each of the components of the system of educational process depends on the conditions, objectively influencing the process of identity formation.

Conclusion. The introduction of pedagogical conditions of formation of knowledge in physical education students will facilitate the efficient assimilation of cultural and educational values of physical culture, growth positive and active attitude towards physical exercises, observance of norms and principles of a healthy lifestyle.

Keywords: knowledge, physical education, awareness, students, the process of physical education, pedagogical conditions.

Постановка проблеми. Здоров'я підростаючого покоління є головною проблемою сучасного і майбутнього будь-якої країни. Молодь є найдорощим репродуктивним, інтелектуальним, економічним, соціальним і культурним резервом держави. З цього контингенту поповнюються трудові ресурси, комплектуються збройні сили країни [1]. Тому, основним завданням сучасних навчальних закладів є збереження і розвиток інтелектуального і фізичного потенціалу майбутнього молодого покоління, що передбачає виховання повноцінної, гармонійно розвиненої, психічно і фізично здорової особистості людини [2].

Обов'язкові заняття з фізичного виховання є основною формою навчально-виховної роботи у вищих навчальних закладах і мають велике значення щодо прилучення студентської молоді до цінностей фізичної культури. Їх головною метою є виховання здорових, фізично підготовлених студентів, отримання спеціальних знань з фізичної культури і спорту, розвиток необхідних рухових умінь і навичок. Тому організація навчально-виховного процесу з фізичного виховання, створення педагогічних умов прилучення студентів до цінностей фізичної культури є важливою психолого-педагогічною проблемою.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Зауважимо, що молодь належить, з однієї сторони, до найуразливішої і, з іншої – до найактивнішої частини громади, яка накопичує життєвий досвід методом спроб і помилок. Яким буде цей досвід, як його використає молода людина, залежить не тільки від запитів і орієнтирів епохи, а й від зовнішніх (доступність і правдивість інформації, якість медичної допомоги, рівень доступу до якісної освіти, вплив оточення тощо) та індивідуальних чинників (вік, стать, соціальний статус, загальний стан здоров'я, рівень культури, моральні цінності), а також від етапу життя, на якому досвід отримано (навчання, освіта, робота, ризик своїм здоров'ям, прийняття здорового способу життя, створення сім'ї, виконання громадянських прав і обов'язків тощо) [3,4].

У цьому зв'язку важливе місце у гармонійному та усесторонньому розвитку особистості людини займає фізична культура.

Саме тому ми поставили собі за мету окреслити педагогічні умови формування знань з фізичної культури студентської молоді.

Результати дослідження та їх обговорення. Наш аналіз науково-методичної психолого-педагогічної літератури показав, що об'єктом освіти студента є процес навчання, впливати на який викладач може тільки опосередковано, створюючи чи змінюючи педагогічні умови, в яких одні процеси стимулюються, інші – гальмуються. Окрім того, реакція студента на навчальний вплив залежить і від його освіченості. Необхідно враховувати і те, що в процесі навчання часто залишається невідомим вплив інших факторів, серед яких можуть бути як позитивні, так і негативні. У зв'язку, з цими обставинами, мета окремого навчального впливу досягається по-різному: на одних студентів результати впливу очевидні, на інших – ледь помітні. Можуть бути й такі студенти, на яких, в цілому, навчальний вплив не діє.

Таким чином, ефективність реалізації мети освіти і прогностичних завдань, кожної зі складових системи навчального процесу залежить від умов, що об'єктивно впливають на процес формування особистості.

Таким чином, міркуємо, що формування знань з фізичної культури студентів у навчальних закладах здійснюватиметься ефективніше за впровадження у навчально-виховний процес фізичного виховання педагогічних умов – певних обставин, що сприяють підвищенню ефективності навчально-виховного процесу (рисунок 1).

У цьому зв'язку беззаперечно вважаємо, що першочерговим у навчанні молоді є вплив на їх свідомість і результатом цього впливу повинні бути знання, погляди, переконання, які стимулюють вчинки студента, моральну впевненість у суспільній необхідності й особистісній користі.

Таким чином, оволодіння знаннями – це перший етап входження в систему виховного впливу, на якому діють норми, правила особливості життєвої поведінки. Дитина стає членом соціальної системи, де вже діють певні норми, яких їй доведеться дотримуватися. В процесі набуття знань у студента формуються погляди, принципи, визначаються пріоритетні для нього цінності, ідеал тощо.

Система знань, що розширюватиметься в багаторічному навчальному процесі фізичного виховання, сприятиме розвитку інтелекту студентів, збагаченню їхньої культури, збереженню здоров'я і фізичному самовдосконаленню.

Результати дослідження фахівців галузі фізичної культури і спорту дали змогу зробити висновок, що цілеспрямована праця в напрямі засвоєння молоддю знань з фізичної культури, систематичне їх розширення і поглиблення позитивно впливатиме на формування осмисленого ставлення до фізкультурної та спортивної діяльності, а також розвиток пізнавальних можливостей, творчих проявів особистості [3].

Таким чином, свідоме сприйняття, осмислення і засвоєння знань з фізичної культури є важливою передумовою формування практичних вмінь та навичок, позитивного ставлення, мотиву, потреби до набуття цих знань і їх практичної реалізації.

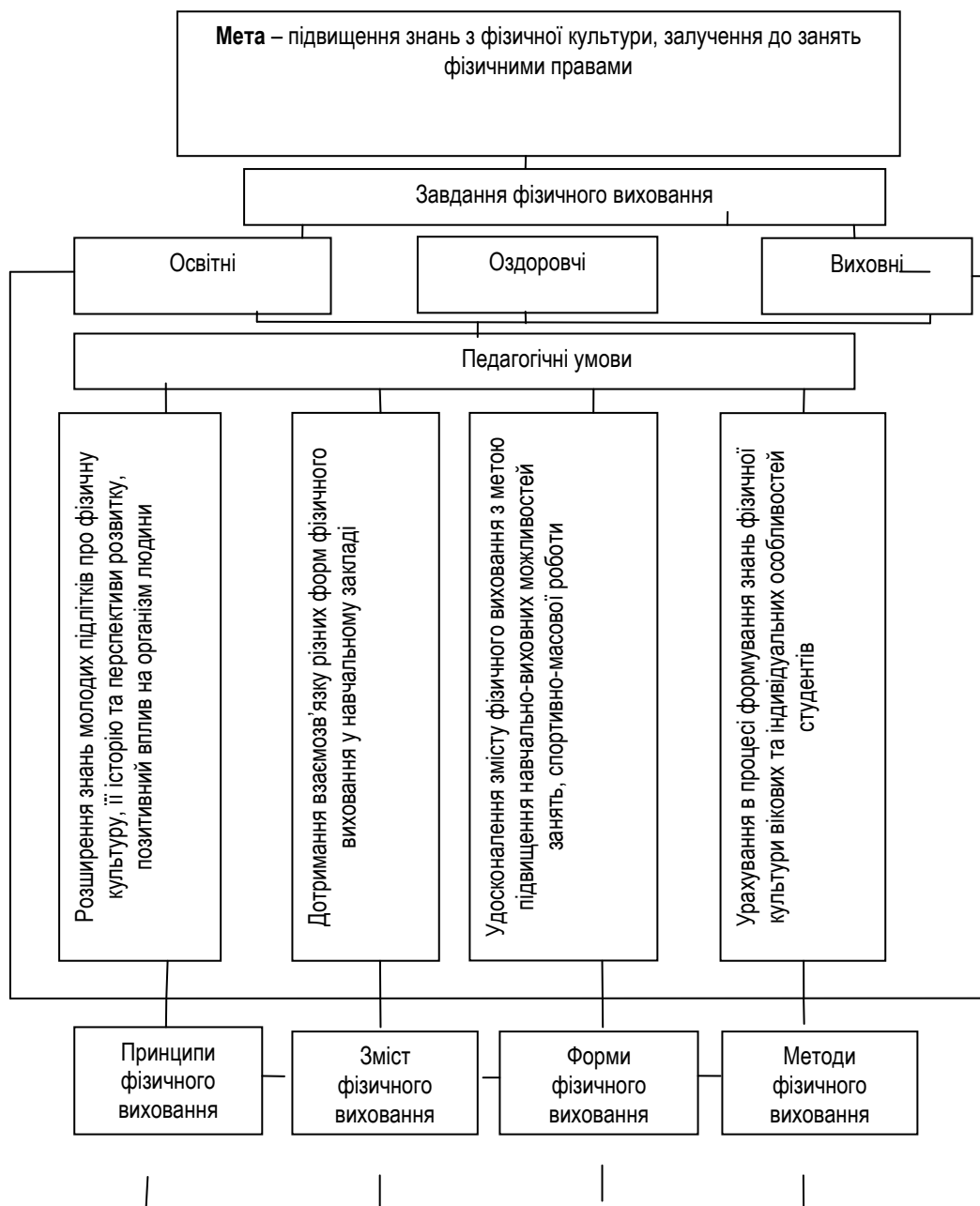

Рисунок 1. Технологічна схема формування знань з фізичної культури

Важливою педагогічною умовою формування знань фізичної культури студентів навчальних закладів є удосконалення змісту фізичного виховання з метою підвищення навчально-виховних можливостей занять. Сам зміст навчального процесу фізичного виховання включає ситуації, які можна використовувати для виховання таких позитивних якостей особистості молоді як: почуття поваги до слабкого, почуття обов'язку і відданості, почуття відповідальності, власної гідності, гордості, совісті, цілеспрямованості, рішучості, витримки, наполегливості, самостійності, працьовитості, сміливості, дисциплінованості, вимогливості, відповідальності, вірності, жертвовності, ідейності, мужності, патріотизму, принциповості, сміливості, совісності, співчутливості, чесності та ін.

Змістовна суть фізичного виховання тісно пов'язана з активізацією пізнавальної діяльності і таких якостей розуму як допитливість, динамічність, гнучкість і гострота. Реалізуючи ці можливості, необхідно поряд з передачею знань оптимізувати пізнавальні процеси безпосередньо в процесі занять фізичної культури, використовуючи наочні посібники, прийоми взаємонавчання, ігровий і змагальний методи. Активізуючи розумову діяльність учнів, доцільно використовувати завдання, що вимагають самостійного пошуку шляхів їх вирішення. При цьому необхідно пам'ятати, що можливості пізнавальної активності залежать від віку, обсягу і змісту засвоєних знань, досвіду практичного застосування тощо.

Педагогічний процес фізичного виховання здійснюється через різноманітні форми занять, на яких студенти оволодівають знаннями, роблячи їх своїм надбанням, формуючи і збагачуючи свій досвід.

Форми організації навчального процесу повинні бути науково обґрунтованими, оригінальними та творчими.

Виходячи з вищенаведеного, вважаємо, що необхідною умовою ефективного засвоєння знань з фізичної культури є,

власне, дотримання взаємозв'язку різних форм фізичного виховання, що сприятиме:

- вихованню свідомого та активного ставлення до рухової діяльності, озброєнню навичками самостійного здобуття знань;

- розвитку творчих здібностей, пізнавальної активності студентів.

Варто зауважити, що зміст занять фізичного виховання – це не тільки набір і передача фактологічної інформації, формування вмінь та навичок. Студентів необхідно залучити до поширення засвоєних знань, цінностей, принципів та координувати їхню діяльність, формувати у них навички здорового способу життя.

Про важливість такого підходу свідчить той факт, що деякі вчителі шкіл та наукові працівники пропонують запровадити в школі третій, навчальний матеріал із фізіології, педагогічного контролю, олімпійського спорту, психології чи гігієни. Тобто це повинні бути уроки пізнання людини, її можливостей, шляхів удосконалення. Тоді, на думку фахівців, школярі отримуватимуть глибокі знання щодо правил загартування, шкідливості паління, вживання алкоголю і наркотиків тощо, які, власне, і впливатимуть на формування способу життя [4].

Вирішальним у побудові занять є визначення взаємопов'язаної послідовності дій педагога і учня під час розв'язання кожного педагогічного завдання, застосування методів і методичних прийомів, що використовуються у процесі уроку.

Отже, головне призначення заняття – забезпечити студентам сприятливі умови для успішного засвоєння навчальної програми, які є тільки початком усєї складної системи процесу запровадження фізичної культури в повсякденне життя.

ВИСНОВКИ. Таким чином, все вищенаведене дає підставу зробити та висновок про те, впровадження педагогічних умов формування знань з фізичної культури студентів сприятиме ефективному засвоєнню культурно-виховних цінностей і принципів фізичної культури, зростанню позитивного та дієвого ставлення до занять фізичними вправами, дотримання норм та принципів здорового способу життя.

ЛІТЕРАТУРА

1. Баканова А. Ф. Формирование здорового образа жизни студенческой молодежи / А. Ф. Баканова // Физическое воспитание студентов. – № 6, 2011. – С. 8-11 [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://bmsi.ru/doc/26399b33-8cca-4878-ab4da19c4537b5cd>
2. Загальнодержавна цільова соціальна програма розвитку фізичної культури і спорту на 2012–2016 роки. – 2011 № 828-р.
3. Yuhimuk V. Formuvannya znan olimpiiskoi tematiki yak chinnik pidvitshennya zacikavlenosti uchniv do osnovnoi shkoli do fizichnoi kulturi / V. Yuhimuk // Pedagogika, psihologiya ta mediko-biologichni problemi fizichnogo vihovannya i sportu: nauk. monografiya / za red. S.S. Ermakova. – Н., 2009. – №7. – С.205–208.
4. Wiyan B. M. Teoriya i metodika fizichnogo vihovannya wkolyariv: [pidruch. dlya stud. vitsh. navch. zakl. fiz. vihovannya i sportu]: u 2 4. / B. M. Wiyan. – Т.: Navchalna kniga – Bogdan, 2004. – 4. 1. – 272 s.; 4. 2. – 248 s.